Økologi

Økonoter fra Videncentret for Landbrug, Økologi og fra ICROFS

Mobil grøngødning

Af Linda Søndergaard Sørensen, ICROFS

Det ideelle økologiske kødprodukt vil være velsmagende kød, der er mere mørt og saftigt.

Frisk, tørret, afgasset eller ensileret mobil grøngødning er alle vigtige kilder til sikring af et øget udbytte og en større økologisk produktion. Mobil grøngødning, afgasset grøngylle og kildesorteret husholdningsaffald er eksempler på organiske produkter, der i fremtiden vil få en væsentlig større udbredelse som gødningsmidler ved økologisk produktion. Det vil være oplagt at producere mobil grøngødning på marginaljorder og engarealer, herunder randzoner langs vandløb. Mobil grøngødning skal dog også produceres lokalt på marker i almindelig omdrift. Et treårigt GUDP-projekt, påbegyndt i 2012, har det mål at udvikle produktionen af plantebaseret økologisk gødning - mere specifikt at optimere udbyttet af mobile grøngødninger.

Kilde: Klumme i Økologi & Erhverv nr. 514

Kvalitet af økologisk kød

Når man sammenligner kvaliteten af økologisk og konventionelt kød, har kokke og professionelle indkøbere blandede meninger. Det viser interviews gennemført som en del af OrganicRDD-projektet, SUMMER. Professionelle indkøbere vurderer ikke kvaliteten af økologisk kød som bedre end konventionelt. Indtrykket fra kokke er, at økologisk kød generelt har en højere kvalitet, men at man kan finde lige så god kvalitet af konventionelt kød. Ifølge eksperterne ville det ideelle økologiske kødprodukt være velsmagende mørt og saftigt kød, der ikke kræver for megen transport og som kommer fra dyr, der har gået ude i det fri så meget som muligt. Læs mere om SUMMER-projektet på www.icrofs.dk

Økologisk støtte i 2013

Af Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi

Danske hestebønner til danske husdyr er del af fremtidens økolandbrug. Foto: Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi

Husk ansøgningsfristen 31. januar 2013 til den anden ansøgningsperiode til Investeringsstøtte til nye teknologier på økologiske bedrifter. Ordningen er ændret på enkelte områder siden den første runde i januar 2012. F.eks. er minimumbeløbet for de samlede investeringer sat ned til 100.000 kr., hvilket giver flere bedrifter mulighed for at søge også til mindre investeringer. Man skal have søgt autorisation til økologisk drift inden ansøgning om investeringsstøtte, og man skal sikre sig, at man har modtaget et økologisk autorisationsnummer, inden man søger om udbetaling af støtten. Der er afsat 40 mio. kr. til ordningen i 2013 fordelt på de fem indsatsområder. Mere information findes på www.naturerhverv.dk.

Økologi og bæredygtighed

Økologisektionens bestyrelse i L&F har besluttet at iværksætte en satsning, der sætter fokus på at styrke og udvikle økologiens bæredygtighed. Motivationen for at lave en fokuseret satsning på økologi og bæredygtighed er bl.a. at styrke økologiens langsigtede troværdighed, bruge økologien som miljø- og naturpolitisk værktøj samt skabe større synlighed om, hvad økologien bidrager med. Videncentret for Landbrug, Økologi, og Landbrug & Fødevarer, Økologi, vil sammen drive processen.

Den anden fredag hver måned sætter LandbrugsAvisen fokus på faglig økologi i et samarbejde med Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevaresystemer, ICROFS og Videncentret for Landbrug.

Spolorm fra grisens tyndtarm.

Spolorm tilpasser sig økologiske bedrifter

Et projekt arbejder på at kortlægge smitten og forbedre rådgivningen.

Af Helena Mejer, Parasitologi, Sundhed og Udvikling, Københavns Universitet.

Spolormen er en parasit, der lever i tarmkanalen og er udbredt i alle egne af verden, hvor der holdes grise. Uheldigvis tilgodeser dele af den økologiske produktionsform ikke blot grisene men også parasitterne. Et projekt arbejder derfor på at kortlægge smitten og forbedre rådgivningen.
Spolormen kan være et problem, fordi den kan påvirke grisens tilvækst, foderforbrug og sundhed. Et igangværende treårigt Organic RDD-projekt (PAROL) arbejder derfor på at kortlægge smitten i fem danske besætninger for at forbedre rådgivningen omkring kontrollen af spolorm.

Hårdføre æg

Spolormen smitter mellem grise gennem æg udskilt af de voksne orm i grisens tarm. Når æggene deponeres med grisens gødning på marken eller i stalden, skal der gå fra et par måneder til et par år, før æggene har udviklet en lille larve, som kan smitte nye grise. Æggene har en meget tyk skal, der beskytter larven imod udtørring og gør, at en del af æggene formår at overleve mindst ni år på marken under danske betingelser.

Foldrotation

Pga. den lange udviklingstid smittes pattegrise normalt ikke af soen. Hvis der ligger æg på marken fra tidligere år, vil pattegrise dog hurtigt blive inficeret efter faring. Smittede pattegrise udskiller først spolormeæg efter fravænning til anden mark eller stald, som pga. den højere belægningsgrad kan smittes ganske betragteligt.
Ideelt set bør en mark kun bruges til grise hvert femte år. Oftest er det dog urealistisk, og der er brug for andre tiltag. Eksempelvis kan man pløje marken, så en del af æggene føres længere ned i jorden. Dette er dog midlertidigt, da næste pløjning kan bringe dem op igen.

Mikrosvampe

I bananplantager bruges mikrosvampe til at nedbryde æg af planteparasitiske orm. PAROL har derfor undersøgt, om svampene også kunne bruges til at ødelægge spolormens æg i jorden. Svampene danner enzymer, der kan nedbryde kitin, som er en af æggeskallens vigtigste byggesten. En foreløbig laboratoriemodel har således vist, at den ene svamp kan dræbe omkring 70 pct. af æg fra fjerkræets spolorm, og måske derfor har et stort potentiale inden for fjerkræproduktionen. Desværre er svampene ikke effektive mod æg af grisens spolorm.

> **Ideelt set bør en mark kun bruges til grise hvert femte år.**

Lever med ormepletter forårsaget af spolormen.

Indendørssmitte

Strøelse har længe været anset for at være en væsentlig risikofaktor for æggenes overlevelse og udvikling. Projektet har derfor indsamlet og undersøgt strøelsesprøver for æg. Det ser ud til, at langt de færreste æg kan nå at udvikle sig til det stadium, som kan smitte grisen. Der er dog områder i stierne, hvor forholdene lokalt er fordelagtige, så grisene løbende kan smittes med spolorm. Dette ses ved, at mange grise har hvide pletter på leveren ved slagtning. Derudover ser det ud til, at der er forhold i enkelte besætninger, som fremmer æggenes overlevelse i stierne. Der ligger nu en udfordring i at kortlægge disse forhold.

Kompostering og udtørring

Selvom hovedparten af æggene ikke når at udvikle sig inde i stalden, viser de første resultater, at mange æg er levedygtige og kan udvikles senere. Det er derfor vigtigt, at gødning og strå komposteres, før det bruges til at gøde marker, hvor der senere kan tænkes at gå grise. Ved rengøring på stald er det essentielt, at stibunden får lov til at tørre helt ud, da udtørring er meget effektivt til at slå æggene ihjel.

De næste skridt

I øjeblikket afsluttes undersøgelser af, hvordan spolormeæg kan inaktiveres i gylle. Der er planer om et komposteringsforsøg, og i det kommende år skal det bl.a. afdækkes, hvor vidt den største smittepåvirkning sker på marken eller i stalden.
Læs mere på www.icrofs.dk/danskforskning

Projekt

- **Et treårigt Organic RDD-projekt (PAROL) skal kortlægge smitten i fem danske besætninger for at forbedre rådgivningen omkring kontrollen af spolorm.**